

GA-182

РУДОЛФ ЩАЙНЕР

**Какво върши
Ангелът
в нашето
астрално тяло**

Лекция, изнесена в Цюрих на 9. Октомври 1918

Превод от немски: Димитър Димчев

9. Октомври 1918, Цюрих

Антропософското обхващане на Духа не бива да се свежда единствено до някакъв теоретичен светоглед, по-скоро то трябва да съдържа в себе си една жизнена сила, една жизнена субстанция. И само ако сме в състояние да утвърдим в себе си нашия антропософски светоглед до такава степен, че той да заживее своя пълнокръвен живот, само тогава той ще изпълни своята основна мисия. Защото благодарение на обстоятелството, че свързваме душите си с антропософския светоглед, ние се превръщаме в един вид закрилници на точно определени и важни еволюционни процеси, засягащи цялото човечество.

Хората, които поначало се стремят към един или друг светоглед, по правило са убедени, че мислите, представите – освен това, което те означават за техните човешки души – нямат никаква стойност за мировите закономерности и такива хора вярват: Мислите и представите, като идеали, ще навлязат в света дотолкова, доколкото чрез видимите си действия, човекът съумява да ги претвори в едни или други факти. Обаче антропософското светоусещане предполага, че ние сме напълно наясно: За да се осъществят нашите мисли и представи трябва да намерят и други пътища, освен тези, по които те се осъществяват в сетивния свят чрез нашите действия. Вникването в тази жизнена необходимост вече предполага и изискването, според което антропософът би трябвало да участва в бдението над знаменията на времето. В хода на мировата еволюция стават много неща, но човекът, и особено човекът на нашата епоха, е задължен да си изгради едно действително разбиране относно това, което се случва в мировата еволюция, в която е поставен самият той.

Що се отнася до отделните хора всеки знае, че човек трябва да взема под внимание своето собствено развитие, а не само заобикалящите го външни събития. Помислете само, че, грубо казано, аз бих могъл да се изразя така: външните достъпни за сетивата факти, са налице навсякъде около хората, които, примерно, са на 5-годишна, 10-годишна, 20-годишна, 30-годишна, 50-годишна, 70-годишна възраст. И въпреки това нито един здравомислещ човек няма да установи едно и също отношение към фактите при 5-годишния, 10-годишния, 30-годишния, 50-годишния, 70-годишния човек. Как хората следва да се отнасят към външното

обкръжение, това може да се определи само тогава, когато вземем под внимание индивидуалното развитие на самия човек. При отделния човек това е ясно за всеки. Обаче както отделният човек подлежи на строго определено развитие, както той разполага с различни сили в своето детство, зрялост и старост, така и човечеството в хода на своето развитие влиза в досег с все нови сили и хората просто проспират мировата еволюция, ако не обръщат внимание на факта, че по своята същност човечеството през 20. век е съвсем различно от човечеството през 15. век или човечеството по времето, когато се разигра Мистерията на Голгота. Най-големите недостатъци и заблуждения точно на нашето време се свеждат до това, че хората не искат да вземат под внимание току-що казаното от мен; те смятат, че за човека и човечеството би могло да се говори напълно абстрактно и че няма никаква нужда да се обсъжда въпросът за еволюцията на човечеството.

И сега възниква въпросът: Как можем да стигнем до едно по-точно разбиране на тези неща? – Както знаете, ние често сме обсъждали едни или други важни подробности от тази еволюция. През Гръцко-латинската епоха, приблизително от 3. предхристиянско столетие до 15. столетие от християнското летоброене ние имаме онази културна епоха, когато в човека се развива Разсъдъчната или Чувстващата душа, а след 15. столетие настъпи епохата на Съзнателната душа¹. Тук ние посочваме един съществен момент от еволюцията на човечеството, доколкото той засяга именно нашето време. Сега ние знаем, че основната сила, за която трябва да държим сметка в еволюцията на човечеството от 15. столетие до 4. хилядолетие, до началото на 4. хилядолетие, е Съзнателната душа.

Обаче в Духовната наука, в действителната Духовна наука, никога не бива да оставаме в областта на отвлеченото и абстрактното; навсякъде трябва да обхващаме, да вникваме в конкретните факти. Абстракциите могат да помогнат някому най-вече, ако той проявява елементарно любопитство. Но ако искаме да превърнем Духовната наука в жизнена субстанция, в жизнена сила, ние трябва да бъдем по-скоро сериозни, отколкото любопитни, а не да оставаме в абстракциите, както току-що споменах. Че ние живеем в епохата на Съзнателната душа, че трябва да обърнем внимание предимно върху изграждането на Съзнателната душа, това е съвсем правилно, това е и извънредно важно, обаче ние не бива да спираме дотук.

Ако искаме да стигнем до определен възглед върху нещата, преди всичко ние трябва да се вгледаме още по-точно в истинската природа на човешкото същество. Като човеци, в духовно-научен смисъл, ние сме съставени, така да се каже, слизайки отгоре надолу, от Аза, от астралното тяло, от етерното тяло, което напоследък аз наричам тяло на градивните сили и от физическото тяло². От тези съставни части на човешката природа всъщност само Азът е онова, в което засега ние живеем и тъчем духовно-душевно. Азът ни е предоставен в хода на нашето Земно развитие и от управляващите го Духове на Формата³. Фактически всичко, което навлиза в нашето съзнание, навлиза там чрез нашия Аз. И ако Азът не се развива по такъв начин, че да стои във връзка – макар и чрез споменатите тела – с външния свят, тогава ние не разполагаме с никакво съзнание, както нямаме съзнание от заспиването вечер до пробуждането сутрин. Азът е онова, което ни свързва с нашето обкръжение. Астралното тяло ни е предоставено от Лунното развитие, което е предхождало Земното развитие, нашето етерно тяло ни е предоставено от още по-ранното Слънчево развитие, а първите заложиби на физическото тяло са ни дадени в хода на Сатурновото развитие⁴.

Изучавайки описанието на тези тела в моята “Тайна наука”⁵, Вие ще установите по колко сложен начин се е стигнало до това, което представлява днешният човек, изграден от споменатите четири съставни части. Нима от фактите, които ни разкрива “Тайната наука” ние не виждаме, че в изграждането на трите обвивки около физическото тяло са участвували Духове от всички възможни Йерархии? Нима ние не виждаме, че онова, което ни обгръща като физическо тяло, като етерно тяло, като астрално тяло е от извънредно сложно естество? Обаче тези Йерархии не само са участвували в изграждането на нашите обвивки: те продължават да работят вътре в тях. И онзи, който вярва, че този човек е просто едно съчетание от кости, кръв, мускули и т.н., какъвто ни го представя официалната естествена наука, физиологията, биологията или анатомията, той изобщо не разбира човека.

Приближим ли се до реалната същност на тези човешки обвивки, тогава ние ги виждаме в тяхната истинност, тогава ние виждаме как духовните Същества на висшите Йерархии си взаимодействуват планомерно и мъдро във всичко, което се извършва в нашите телесни обвивки, без каквото и да е участие на нашето съзнание. От сбитото изложение на моята “Тайна

наука” Вие имате представа за взаимодействието на отделните Духове от висшите Йерархии, в резултат на което възниква човекът и за това колко сложни са тези неща, взети поотделно. Но въпреки това: искаме ли да разберем човешкото същество, ние трябва да навлезем все по-дълбоко в отделните подробности.

Впрочем в тази област е извънредно трудно дори да формулираме един конкретен въпрос. Да, конкретните въпроси са нещо извънредно сложно. Представете си, че някой иска да попита следното: Какво точно върши през настоящия цикъл от общочовешкото развитие, т.е. през 1918 година, какво точно върши в човешкото етерно тяло, да кажем, Йерархията на Серафимите или тази на Динамис? – Защото ние можем да подхвърлим този въпрос също както питаме дали, примерно, сега в Лугано вали дъжд или не. Във всеки случай ние няма да получим отговор нито на единия, нито на другия въпрос, ако изхождаме от някакви теории или размишления, а ще получим отговор само чрез конкретно разглеждане на фактите. Както трябва да се осведомим, да кажем, от телеграма, писмо или нещо подобно, дали сега в Лугано вали дъжд или не, така ние следва да се осведомим чрез едно действително проникване във фактите относно един такъв въпрос като: Каква задача изпълняват през съвременната епоха от общочовешкото развитие Духовете на Мъдростта или Престолите, да кажем, в човешкото етерно тяло? – Но един въпрос като току-що повдигнатият е извънредно сложен и ние бихме могли само да се приближим до онези области, където възникват подобни въпроси. Фактически в тези области предводителите на човечеството са се погрижили човекът да не разперва токутака, надменно и гордо крила в небето, ако му липсва стремеж към истинското познание.

Най-близките Същества, които непосредствено ни засягат, са онези, които можем да обхванем с най-ясен поглед. И ние трябва да имаме ясен поглед върху тях, ако не искаме да проспим живота си.

Сега аз бих искал да засегна един въпрос, който не е така неясен, нито неопределен – а твърде конкретен – и това е именно въпросът: Какво вършат Динамис или Престолите в нашето етерно тяло? Но много повече бих искал да говоря върху един друг въпрос, който също не е неясен и неопределен, а напротив: той непосредствено засяга съвременния човек.

Този въпрос гласи: Какво точно вършат днес Ангелои, тези най-близко разположени до човека Същества, в неговото астрално тяло?

Разглеждайки вътрешната същност на човека, ние установяваме, че астралното тяло стои най-близко до нашия човешки Аз. Следователно бихме могли да очакваме, че отговора на току-що поставения въпрос ще ни интересува изключително много. Ангелои са най-близката Йерархия, разположена над самата човешка Йерархия. Така че ние поставяме един скромен въпрос и едва по-късно ще се убедим, че отговорът на този въпрос: Какво точно вършат днес, в настоящата възраст на човечеството, която измерваме с 20. столетие, в тази възрастова епоха, която е започнала през 15. столетие и ще продължи до началото на 4. хилядолетие, какво точно вършат Ангелои в човешкото астрално тяло?

И така, как да отговорим на такъв въпрос? Не можем само да кажем: Духовното изследване, когато се провежда сериозно, далеч не е една игра с представи или думи; то действително напредва в онези области, където духовният свят застава нагледно пред нас. Да, част от най-близко разположения до нас свръхсетивен свят става видима. Фактически смислен отговор на този въпрос е възможен само през епохата на Съзнателната душа.

Вие бихте могли да възразите: Но ако този въпрос би бил поставен в една друга епоха, вероятно той би получил съответния отговор. – Обаче на този въпрос не би могло да се отговори нито в епохата на атавистичното ясновидство, нито в епохата на гръцко-латинската култура, не би могло да се отговори, и то не поради друго, а защото образите, с които атавистичното ясновидство заливаше душата, сериозно затъмняваха наблюденията относно действията на Ангелите в нашето астрално тяло. Тогава не можеше да се вижда нищо, тъкмо защото на преден план излизаха образите, пораждани от атавистичното ясновидство. А през Гръцко-латинската епоха мисленето не разполагаше с тази сила, каквато то има днес. Мисленето претърпя едно усилване точно през епохата на естествените науки, така че именно епохата на Съзнателната душа е тази, която позволи едно съзнателно навлизане в такава област, каквато обсъждаме днес. Плодотворното действие на нашата Духовна наука се изразява в това, че ние не си играем с някакви теории, а сме в състояние да посочим факти, които са от решаващо значение за живота.

Какво вършат Ангелите в нашето астрално тяло? Ние можем да се убедим в тяхната деятелност само ако се издигнем до определена степен на ясновидско наблюдение, така че непосредствено да видим какво се разиграва в нашето астрално тяло. Следователно ние трябва да се издигнем поне до определена степен на имагинативното познание⁷, ако искаме да отговорим на поставения въпрос.

И тогава се установява, че тези Същества от йерархията на Ангелои – всеки един от тях, отговарящ за отделния човек, но и чрез тяхното взаимодействие – всъщност изграждат образи в човешкото астрално тяло. Насърчавани от Духовете на Формата те изграждат образи. Не се ли издигнем до имагинативното познание, ние не можем да предположим, че в нашето астрално тяло непрекъснато възникват образи. Ако тези образи не биха възниквали там, занапред нямаше да е възможно такова общочовешко развитие, което да е в съгласие с Духовете на Формата и с техните намерения. Това, което Духовете на Формата искат да постигнат заедно с нас до края на Земяното развитие, първоначално те трябва да го развият в образи и едва по-късно от тези образи ще се роди преобразеното човечество. Но тези образи в нашето астрално тяло възникват още днес чрез Ангелите, ръководени от Духовете на Формата. Ангелите пораждат в човешкото астрално тяло образи, такива образи, до които може да се издигне и напредналото до ясновидство човешко мислене. И тези образи, които Ангелите пораждат в нашето астрално тяло, те могат да бъдат проследени. И тогава се оказва, че тези образи възникват според точно определени импулси, според точно определени принципи. И наистина те се появяват в астралното тяло така, че според начина на тяхното възникване се освобождават определени сили за бъдещата еволюция на човечеството. Ако наблюдаваме Ангелите в тази тяхна дейност – колкото и странно да звучи, трябва да се изразя тъкмо по този начин – ние се убеждаваме, че в тази тяхна дейност тези Ангели имат точно определени намерения относно живота на хората и целия бъдещ социален ред на Земята; и те искат да пораждат в човешкото астрално тяло такива образи, които занапред ще доведат до точно определени социални състояния в съвместния живот на хората.

Хората могат да отхвърлят колкото си искат факта, че Ангелите подготвят в техните тела идеалите на бъдещето, но това е точно така. И наистина при формирането на образите от страна на Ангелои действа един точно

определен принцип. Действува принципът, че заанапред нито един човек по Земята няма да може спокойно да се наслаждава на щастието, ако други хора край него са нещастни. В сила влиза импулсът на абсолютното братство, абсолютното единство на човешкия род, на правилно разбраното братство, що се отнася до социалния ред в условията на физическия живот. Това е едното, едната гледна точка, от която ние виждаме как Ангелои пораждат образи в човешкото астрално тяло.

Обаче съществува и един втори импулс, според който Ангелои насочват своите действия, а именно: те преследват определени цели не само по отношение на външния социален живот, но те преследват определени цели също и по отношение на човешката душа, по отношение на човешкия душевен живот. Що се отнася до душевния живот на хората, чрез образите които влагат в астралното тяло, Ангелои преследват друга цел: заанапред всеки човек да вижда във всеки друг човек скритото божествено начало.

И така, запомнете добре: Според намеренията, вложени в дейността на Ангелои, нещата трябва да се променят. Те трябва да се променят по такъв начин, че да не разглеждаме човека нито теоретически, нито практически, само като едно по-високо развито животно според неговите физически качества, а да пристъпваме към него с ясно осъзнатото чувство: В човека се проявява нещо, което идва от божествените основи на света, за да застане пред нас в плът и кръв. Да обхванем човека като образ, като проявление на духовния свят, колкото е възможно по-сериозно, колкото е възможно по-силно, колкото е възможно по-съзнателно. Ето какво искат Ангелои, влагайки образи в нашето астрално тяло.

И когато някога всичко това се осъществи, то ще има точно определени последици. Заанапред всяко свободно религиозно чувство ще възниква благодарение на това, че всеки човек ще бъде признаван за действително подобие на Бога, и то не на теория, а в ежедневиия живот. Тогава няма да е възможна никаква религиозна принуда, няма да има и нужда от религиозна принуда, защото срещата на човека с всеки друг човек поначало ще представлява едно религиозно действие, едно тайнство, и никому не би било потребно да поддържа религиозния живот чрез каквато и да е църква с нейните външни проявления на физическия план. Ако църквата правилно разбира самата себе си, тя може да има само една цел: Да направи себе си

излишна на физическия план, след като целият живот ще бъде превърнат в израз на свръхсетивния свят.

Ето какво е вложено най-вече в импулсите, с които работят Ангелите: Да излеят върху хората пълна свобода за техния религиозен живот. Ангелите следват и един трети импулс: Да предоставят на човека тази възможност, която му позволява чрез мисленето да преодолява пропастта и да постига изживявания в духовния свят. И така, Духовна наука за Духа, религиозна свобода за душите, братство за телата: всичко това звучи като една мирова музика, съпровождаща работата на Ангелите в човешките астрални тела. Нужно е само, бих казал, човекът да издигне своето съзнание на едно друго равнище, за да се почувствува пренесен в тази чудна работилница на Ангелите, намираща се в човешкото астрално тяло.

Но сега ние живеем в епохата на Съзнателната душа и в тази епоха на Съзнателната душа Ангелите вършат в човешкото астрално тяло това, което току-що разказах. Постепенно хората трябва съзнателно да стигнат до разбирането на това, което току-що казах. Защото то е свързано с еволюцията на човечеството. Но как изобщо се стига дотам да се твърдят такива неща, каквито чувате от мен в този момент? Къде протича тази работа на Ангелите? Днес тя може да бъде намерена най-вече в спящия човек. Намираме тази работа у спящите хора, от тяхното заспиване вечер до тяхното пробуждане сутрин. Намираме я също в т.н. будни спящи състояния. Аз често съм споменавал как хората, въпреки че са будни, проспиват най-важните моменти от живота си. И впрочем аз мога да Ви дам не твърде радостното уверение, че ако съзнателно се вгледаме в нашето обкръжение, днес ще срещнем много, много спящи хора. Те на драго сърце оставят да се случва в света, всичко онова, което и без друго става, без изобщо да се интересуват от него, без да се грижат за него, без да се свързват с него. Великите световни събития често пъти минават покрай тях също както и градските случки, хората остават спящи за тях, въпреки че привидно изглеждат будни. Но дори и когато, привидно будни, те проспиват важните събития, ясновидецът установява, че – независимо дали искат да го знаят или не – тази забележителна деятелност на Ангелите в техните астрални тела продължава.

Тези процеси се разиграват по начин, който може да изглежда за хората твърде загадъчен и парадоксален. Някой би могъл да сметне, че е

недостоеен, за да вникне в една или друга област на духовния свят. Обаче фактически в тази своя инкарнация⁸ всеки човек не е нищо друго, освен един ужасен сънливец, който проспива всичко ставащо около него; но в неговото астрално тяло Ангелът, това Същество от общността на Ангелите, продължава да работи, подготвяйки бъдещето на човечеството. Независимо дали човекът го иска или не, Ангелът използва неговото астрално тяло и ние можем да наблюдаваме какво става в това астрално тяло. Важното е друго: това, което става там, да проникне в човешкото съзнание. Съзнателната душа трябва да се издигне до признаването на онова, което може да бъде установено само по този начин.

Имайки предвид тези предпоставки, Вие ще се съгласите, когато сега насочвам вниманието Ви върху това, че тъкмо тази епоха на Съзнателната душа е устремена към едно точно определено събитие и че именно от хората зависи как ще протече то в хода на общочовешката еволюция, понеже въпросното събитие е свързано със Съзнателната душа. Виждате ли, събитието може да дойде едно столетие по-рано или по-късно, но така или иначе то би трябвало да настъпи в еволюцията на човечеството. И това събитие може да бъде охарактеризирано по следния начин: Чрез качествата на своята Съзнателна душа, чрез своето съзнателно мислене хората трябва да достигнат дотам, че да виждат как с работата си Ангелите подготвят бъдещето на човешкия род. - Онова, което Духовната наука учи в тази област, трябва да стане практическа житейска мъдрост за хората, такава житейска мъдрост, че хората да са твърдо убедени: тяхната същинска мъдрост включва и признанието, че Ангелите се стремят към това, което описах току-що.

Но относно приближаването си към свободата човешкият род е напреднал до такава степен, че сега вече от самият човешки род зависи дали той ще проспие въпросното събитие, или ще върви към него с напълно ясно съзнание. Но какво би означавало да върви към него с напълно ясно съзнание? Да върви към него с напълно ясно съзнание означава следното: Ето, днес Духовната наука може да бъде изучавана, тя е тук и всъщност няма нужда да се върши друго, освен да се изучава Духовната наука. И ако наред с това човек медитира, ако вземе под внимание това, което е дадено като практически указания в “Как се постигат познания за висшите светове?”⁹, тогава той работи в подкрепа на събитието. Необходимото за тази цел се свежда до правилното изучаване и съзнателното вникване в

Духовната наука. Дори и без да е развил ясновидски способности, днешният човек може да изучава Духовната наука; това може всеки, стига сам да не си поставя пречки по пътя. И ако хората изучават Духовната наука все по-усърдно, ако те усвояват заложените в нея понятия и идеи, тогава те ще са дотолкова пробудени в тяхното съзнание, че няма да проспиват определени събития, а съзнателно ще участвуват в тях.

Нека да се опитаме да охарактеризираме тези събития още по-точно. Защото да знаем какво върши Ангелът – това е само подготовката. Главното е, че в един точно определен момент ще настъпи нещо троично. Както казах, според поведението на хората, този момент рано или късно ще настъпи, а в най-лошия случай изобщо няма да настъпи. Обаче онова, което трябва да настъпи, е именно следното: Светът на Ангелите ще покаже на човечеството три неща.

На първо място ще бъде показано, че по-дълбоката страна на човешката природа действително може да бъде обхваната, ако проявяваме искрен и непосредствен интерес към човека. Да, приближава един момент, който хората не бива да пропуснат, а именно когато чрез своя Ангел те ще получават от духовния свят един разтърсващ импулс, изразяващ се в това, че към всеки един човек ние ще изпитваме много по-дълбок интерес, отколкото е обичайно днес. И това усилване на интереса към нашите братя човечи няма да се развие като някакво субективно удобство, а ще настъпи като един вид тласък, при който духовният свят фактически ще ни повери една тайна относно това какво представлява другият човек. Аз имам предвид не някакви теоретични разсъждения, а съвсем конкретен факт: Хората ще узнаят нещо, което ще пробуди интереса им към всеки отделен човек.

Това е едното и то ще издигне социалния живот на една по-висока степен. На второ място ще настъпи следното: от страна на духовния свят Ангелите неоспоримо ще покажат на човека, че Христовият импулс освен всичко друго – означава и пълна религиозна свобода за хората, и че само това е истинското християнство, което прави възможна абсолютната религиозна свобода. И на трето място идва именно неоспоримото убеждение за духовната природа на света.

Както казах, това събитие ще настъпи по такъв начин, че Съзнателната душа на човека ще трябва да изгради определено отношение към него. Всичко това ще настъпи в хода на общочовешката еволюция. Защото чрез своите образи в човешкото астрално тяло Ангелите вече подготвят това предстоящо събитие. Но сега нека да Ви припомним, че това събитие, което предстои, вече е заложено в човешката воля. Защото хората могат и да пропуснат някои неща. Днес мнозина от тях пропускат много подробности, които могат да ни издигнат до будното изживяване на споменатия момент.

Но както знаете, в мировото развитие има и други Същества, които са заинтересувани да отклонят човека от неговия път: това са ариманическите и луциферическите Същества¹⁰. Това, което казах току-що, е вложено в божествения план за еволюцията на човека. Всъщност ако човекът би се оставил на собствената си природа, той би трябвало да достигне до виждането на това, което Ангелът върши в неговото астрално тяло. Обаче луциферическото развитие е насочено към това да отклони човешкия поглед от работата на Ангелската Йерархия. И тези луциферически Същества, за да отклонят човека, те постъпват по следния начин: те правят така, че спъват свободната воля на човека. Те се опитват да внесат тъмнина в упражняването на свободната човешка воля, като редом с това го правят едно наистина добро същество – от гледната точка, която сега засягам, Луцифер иска за човека нещо добро, нещо духовно – обаче с цената на това, че го лишава от неговата свободна воля, придавайки на неговите действия напълно автоматичен характер; според тях той трябва да бъде поставен в състояние на ясновидство, изхождайки от добри принципи, но така да се каже, автоматично; луциферическите Същества искат да отнемат от човека неговата свободна воля, респективно възможността му да върши злото. Те искат да го превърнат в едно същество, чиито действия, макар и да са импулсирани от духовния свят, са дело на едно духовно отражение, а именно такива действия, които са лишени от свободната му воля. Да, луциферическите Същества искат да го превърнат в един душевен автомат.

И всичко това е свързано с точно определени тайни на развитието. Вие знаете, че луциферическите Същества са изостанали на една друга еволюционна степен и че те непрекъснато внасят нещо чуждо в хода на нормалното развитие. Тези луциферически Същества са силно заинтересувани да обхванат човека по такъв начин, че той да не разполага със свободна воля, защото самите те не са успели да си извоюват

свободната воля. Свободната воля може да бъде постигната единствено на Земята. Обаче те не искат да имат нищо общо със Земята, те копнеят само за Сатурновата, Слънчевата и Лунната степен на мировото развитие, копнеят за тези предишни степени, на които са изостанали и не искат да имат нищо общо със Земното развитие. Ако мога да се изразя така, тези Същества мразят свободната воля на човека. Те действуват във висша степен духовно, обаче те действуват автоматично – и това е извънредно важно – стремейки се да издигнат човека до тяхната висота, до тяхната духовна висота. Те искат да го направят духовен; духовен, но автоматичен. Но по този начин от една страна би възникнала опасността, щото човекът – ако прекалено рано се предявят изисквания към неговата Съзнателна душа – да бъде превърнат в автоматично действащо духовно същество, което ще проспи онова откровение, което трябва да дойде и което аз току-що описах.

Обаче ариманическите Същества също работят против това откровение. Те не се стремят да одухотворят човека, а се стремят към това да умъртвят в човека съзнанието за неговата духовност. Те се стремят да му внушат възгледа, че фактически човекът представлява само едно високо развито животно. В действителност Ариман е големият вдъхновител на всички онези технологии и практики в хода на Земното развитие, които не признават нищо друго, освен външния, достъпен за сетивата човешки живот и които копнеят само за една универсална, широко разпространена техника, задоволяваща по един по-рафиниран начин човешките потребности за ядене и пиене, както и всякакви други нужди, които не се различават от тези при животните. Да умъртвят, да затъмнят човешкото съзнание, че човекът е образ и подобие на Бога – ето какво искат да причинят на Съзнателната душа ариманическите Духове чрез всевъзможните рафинирани научни средства на нашето време.

В предишните епохи ариманическите Духове не биха имали никаква полза да затъмняват истината за човека чрез някакви теории. Защо? Още по времето на Гръцколатинската епоха, а още повече в по-древните епохи, когато човекът все още притежаваше атавистичното ясновидство, т.е. образите от духовния свят, тогава нямаше никакво значение как човекът мисли. Тогава той имаше своите образи. Чрез тези образи той виждаше навътре в духовния свят. Това, което Ариман би добавил към неговото отношение към животните, не би имало никакво значение за начина му на

живот. Мисленето набра сили – би могло да се каже, набра сили в своето безсилие – едва през нашата Пета следатлантска епоха, от 15. столетие насам. Едва през тази епоха мисленето успя да издигне Съзнателната душа нагоре към духовната област, но същевременно и да я затрудни в проникването ѝ там. Едва сега ние живеем във времето, когато чрез науката една теория съзнателно отнема от човека неговия божествен произход, както и неговите опитности, свързани с духовния свят. Това стана възможно именно през епохата на Съзнателната душа. Ето защо ариманическите Духове се стремят да разпространяват всред хората такива учения, които затъмняват спомените за техния божествен произход.

Разглеждайки тези течения, които се противопоставят на нормално-божественото човешко развитие, ние можем да посочим как човекът би трябвало да подреди живота си, за да не проспие именно това, за което говоря и което трябва да дойде като едно откровение в хода на общочовешката еволюция. В противен случай възниква една голяма опасност. И човекът трябва да е наясно с тази опасност, защото иначе вместо онова събитие, което е решаващо за планетарната еволюция на нашата Земя, ще настъпи друго събитие, застрашаващо Земната еволюция.

Виждате ли, определени духовни Същества напредват в своето развитие, благодарение на човека, като човекът се развива заедно с тях. Ангелите, които формират споменатите образи в човешкото астрално тяло, естествено не го правят като някаква забавна игра, а преследват определени цели. Обаче това, което те целят и което трябва да бъде постигнато от земното човечество, т.е. цялата тази история би се превърнала в безсмислена игра, ако хората, след като вече са напреднали до степената на Съзнателната душа, съзнателно пренебрегнат целия този процес. Тогава всичко това би се превърнало в една игра! Ангелите само биха се забавлявали в една игра, засягаща развитието на човешкото астрално тяло. Само благодарение на факта, че всичко това наистина се осъществява всред човечеството, ние сме изправени пред нещо сериозно, а не пред някаква игра. Следователно Вие разбирате, че при всички обстоятелства работата на Ангелите трябва да бъде приемана с пълна сериозност. Замислете се само какво би се получило зад кулисите на съществуването, ако поради своя сънен унес хората биха превърнали работата на Ангелите в една игра!

И все пак какво ще се случи, ако земното човечество упорства и продължи да проспива решаващото духовно събитие на бъдещето? Ако например хората проспят средната част, засягаща религиозната свобода, ако те биха проспали повторението на Голготската Мистерия, разиграващо се в етерния свят, за което аз често съм говорил, ако те биха проспали повторното идване на етерния Христос или ако биха проспали другите неща, тогава замисълът с образите в астралното тяло на човека трябва да бъде осъществен от Ангелите по друг начин. И всичко, което хората, бидейки будни, не биха позволили да бъде постигнато в тяхното астрално тяло, в този случай то би било търсено чрез това, че Ангелите ще осъществят своите намерения с помощта на спящите човешки тела. Следователно това, което хората биха проспали, докато са будни и което, бих казал, се оказва непостижимо за Ангелите, сега то би трябвало да се постига с помощта на оставащите в леглото физически и етерни човешки тела по време на нощния сън. Точно там Ангелите би трябвало да търсят силите за постигане на своите цели. Това, което е невъзможно да се постигне с будните хора, докато будните им души се намират вътре в етерното и физическото тяло, ще трябва да се постига със спящите етерни и физически тела, когато хората, които трябваше да са будни, всъщност спят и техният Аз и тяхното астрално тяло се намират извън физическото и етерното тяло.

Ето коя е голямата опасност за епохата на Съзнателната душа. Става дума за онова събитие, което все още би могло да настъпи, ако хората не поискат да се обърнат към духовния живот преди началото на 3. хилядолетие. Както е известно, 3. хилядолетие започва през 2000. година. Все още би могло да се случи така, че това, което би трябвало да бъде постигнато за Ангелите с оглед на тяхната работа да става не чрез будния човек, а чрез спящите тела на хората, така че Ангелите да изтеглят цялата си работа извън астралното тяло на човека и да я потопят в етерното тяло, за да осъществят своите намерения. В този случай човекът изобщо не би участвувал във всичко това. То би трябвало да се осъществи в етерното тяло, именно за да се избегне присъствието на човека, защото ако би присъствувал, бидейки буден, той щеше да пречи на Ангелите.

Сега аз развих пред Вас само общата идея във връзка с тези неща. Обаче какво би настъпило, ако Ангелите би трябвало да се заемат с една такава работа без участието на човека, да се заемат с нея там, в етерните и във

физическите тела на хората, докато те спят? По този начин в еволюцията на човека неизбежно биха настъпили три неща. На първо място, в спящите човешки тела, докато човекът именно спи, без да е там със своя Аз и със своето астрално тяло, би възникнало нещо, което после той ще намира, обаче не в свобода, а просто ще го заварва сутрин, когато се пробужда. Той винаги ще го заварва. Така то ще се превърне в инстинкт, вместо в съзнание за свобода и по този начин ще оказва вредно въздействие. И наистина има опасност, определени инстинктивни познания да станат вредни, защото те насилствено влизат в човешката природа; да, те са свързани с мистерията на раждането и зачатието, с целия сексуален живот; а тази опасност, за която говоря, идва от определени Ангели, които сами биха претърпели известно изменение, за което не мога да говоря, понеже това изменение спада към онези по-висши тайни на науката за посвещението, за които днес все още не бива да се говори. Бихме могли само да добавим: това, което настъпва в хода на общочовешката еволюция, би се състояло в следното: Вместо в ясно, будно съзнание и носейки полза, определени инстинкти от областта на сексуалния живот, на сексуалната природа биха се проявили по един разрушителен начин; тези инстинкти биха довели не просто до някакви заблуждения; те биха нахлули направо в социалния живот, създавайки там определени социални структури; преди всичко чрез това, което навлиза в човешката кръв като резултат от сексуалния живот, те биха подтикнали хората към всичко друго, но не и към това, да изграждат братство на Земята; напротив, те непрекъснато биха се бунтували срещу братството. И това би се превърнало в един инстинкт.

Следователно идва решителният момент, когато, бих казал, може да се тръгне надясно, но тук трябва да се прояви внимание, защото може да се тръгне и наляво, и сънят да застигне човека; обаче на преден план ще излязат определени инстинкти и тези инстинкти ще са ужасяващи. И какво ще кажат тогава представителите на естествените науки, когато тези инстинкти вземат връх? Представителите на естествените науки ще кажат: Това е една природна необходимост. Всичко това трябваше да се появи, защото то е част от общочовешката еволюция.

Обаче естествените науки не могат да се произнасят върху тези неща, защото от естественонаучна гледна точка е еднакво добре доказуемо както евентуално превръщане на хората в Ангели, така и превръщането им в дяволи. И при двете положения естествените науки ще твърдят едно и

също: Всичко това е последица от предходната еволюционна степен – великата мъдрост на причинно-следственото мислене! Естествените науки няма да забележат абсолютно нищо от събитието, за което говоря, понеже те, напълно естествено, ще разглеждат като природна необходимост всички онези случаи, при които хората стават наполовина дяволи поради своите сексуални инстинкти. Следователно този въпрос не може да бъде поставен пред естествените науки, защото каквото и да се случи, то ще намери своето обяснение. Подобни процеси могат да бъдат обяснявани само от гледна точка на духовното, свръхсетивното познание.

Това е едното. Второто е, че тази работа – предизвикваща изменения за Ангелите – ще има и друга последица за човечеството: хората ще стигнат до едно инстинктивно познание за определени лечебни средства, до едно вредно познание за определени лечебни средства. Всичко онова, което е свързано с медицината, ще претърпи, в материалистически смисъл, един небивал подем. Хората ще получат инстинктивен достъп до лечебната сила на определени субстанции и определени практики, с което ще предизвикат неописуеми увреждания, обаче ще ги квалифицират като полезни за здравето. Те ще наричат болния организъм “здрав”, понеже ще виждат, че съответният човек изпада в едно състояние, което му харесва. На хората просто ще им доставя удоволствие това, че в резултат на определени практики някой може да изпадне в нездравословно състояние. Следователно, в подем ще се окаже точно познанието за лечебната сила на определени процеси, на определени практики, но всички те ще бъдат насочвани в една крайно опасна посока. Защото преди всичко благодарение на определени инстинкти хората ще узнаят, че определени субстанции и определени практики предизвикват болести и според напълно егоистичните си мотиви те ще могат да предизвикват болести, ще могат и да не ги предизвикват.

Третото, което ще настъпи, е следното: Хората ще опознаят точно определени сили, чрез които, бих казал, чрез съвсем леки усилия, чрез хармонизиране на определени трептения, светът ще бъде завладян от колосалните сили на машините. По напълно инстинктивен начин хората ще усвоят едно донякъде духовно направляване на машините, на механическите уреди, но така че цялата техника ще започне да функционира в безредие и хаос. Обаче това безредие и този хаос ще обслужват много добре егоизма на хората и ще им доставят удоволствие.

Това е само една малка част от конкретното разбиране за еволюцията на Битието, само една малка част от разбирането за живота, която всъщност може да оцени само онзи, който е наясно, че едно бездуховно вникване в живота чисто и просто не е в състояние да даде някакво разумно обяснение на нещата. Ако някога на преден план биха излезли, примерно, една болестотворна медицина, едно ужасяващо объркване на сексуалните инстинкти или някакви ужасяващи механизми – разчитащи главно на човешките духовни способности – за използването на природните сили, тогава един бездуховен светоглед не би могъл да проникне във всичко това, не би могъл да забележи как хората се отклоняват от верния път, също както спящият, докато спи, не може да види приближаващия крадец, който иска да го ограби и едва по-късно, пробуждайки се той разбира какво се е случило. Естествено това би било едно твърде неприятно пробуждане за човека. Но оставайки привидно буден, той би се наслаждавал, когато инстинктивно разширява познанието си за лечебните сили на определени процеси и определени субстанции, би изпитвал удоволствие, следвайки обърканите си сексуални инстинкти, дори би възхвалявал това объркване като висш израз на свръхчовека, който стои над предразсъдъците и пристрастията. В известен смисъл грозното би изглеждало красиво, а красивото – грозно, и никой не би забелязвал нищо, понеже всичко би се разглеждало като една природна необходимост. Но всичко това би било едно отклонение от онзи път, който същинското човешко същество има да извърви в хода на своята еволюция.

Аз вярвам, че ако човекът е постигнал едно усещане за това, как Духовната наука прониква в цялостния мироглед на хората, той ще прояви и онази сериозност, която е необходима за оповестяване на такива истини, каквито изнасяме днес и че от всички тези неща той ще почерпи това, което всъщност трябва да произтича от всяка една Духовна наука, а именно: едно истинско задължение, едно задължение в името на самия живот. Където и да се намираме, каквото и да вършим в света, всичко се свежда до това, непрекъснато да помним: нашите действия трябва да бъдат проникнати и озарени от антропософското съзнание. По този начин ние допринасяме нещо за правилното развитие на цялото човечество.

Хората напълно се заблуждават, когато вярват, че истинската Духовна наука, разбрана сериозно и достойно, понякога би могла да ги отклони от практическата, интензивна работа в обикновения живот. Истинската

Духовна наука прави точно обратното – тя прави хората будни за онези неща, които днес изнасям пред Вас.

Скъпи мои приятели, някой би могъл да попита: А всъщност будният живот не е ли вреден за съня? Ако допуснем сравнението, че спрямо обикновената будност проглеждането в духовния свят е едно още по-силно пробуждане, както и обикновената будност е едно пробуждане от съня, тогава – за да разберем сравнението – ние също можем да поставим въпроса: Може ли понякога будният живот да се окаже вреден за съня? – Да, особено когато будният живот не е съвсем порядъчен. Ако някой добре подрежда будния си живот, тогава сънят му е здрав; ако някой в будния си живот е отегчен, ленив и бездеен, тогава сънят му е нездравословен. Така стоят и нещата по отношение на онзи буден живот, до който ние стигаме, благодарение на Духовната наука. Ако чрез Духовната наука изградим в себе си едно правилно отношение към духовния свят, тогава – също както порядъчният буден живот гарантира здрав сън – това правилно отношение към духовния свят насочва във вярна посока и нашите интереси, свързани с обикновения сетивен живот.

Който разглежда живота на нашето време и вниманието му не е будно, той чисто и просто спи. Колко се хвалеха някои хора през последните десетилетия със своята “житейска практика”! Накрая се стигна дотам, че през последните десетилетия ръководните места навсякъде в обществото заеха тъкмо онези, които в найголяма степен презираха идейното, духовното. И хората продължиха да хвалят своята житейска практика, докато не тласнаха човечеството в пропастта. Но сега именно някои от тях – но повечето от тях го правят съвсем инстинктивно – започнаха да грачат: трябва да дойде новото време, трябва да се появят новите идеали! Но това си остава грачене! И ако процесите биха настъпили инстинктивно, без съзнателното изживяване на Духовната наука, те поскоро биха ни довели не до един устойчив еволюционен преход, а до разпад на онова, което трябва да бъде изживяно в пълна будност. Който днес декламира пред хората тези едни и същи изтъркани думи, може понякога да срещне и одобрение. Обаче хората трябва да се научат и на още нещо: да се вслушват в по-други думи, в по-други призови, за да може от хаоса отново да изникне един нов социален Космос.

Ако в която и да е епоха хората, които би трябвало да са будни, пропуснат да са будни и не разпознават това, което е трябвало да се случи, тогава не се случва нищо действително, а наоколо започва да кръжи призракът на предходната епоха, както това става всред много от религиозните общности, всред които се настаняват призраците на миналото, както например в нашия юридически живот все още господства призракът на древния Рим. И в епохата на Съзнателната Душа тъкмо в това отношение Духовната наука трябва да направи човека свободен, да го улесни в наблюдаването на един духовен факт: Какво върши Ангелът в нашето астрално тяло? Да се говори абстрактно за Ангелои и т.н., това е само едно начало; напредъкът ще се състои в следното: Занапред ние ще трябва да говорим конкретно, засягайки най-близките въпроси, отнасящи се именно до нашата съвременна епоха. Тези въпроси ни засягат, понеже в нашето астрално тяло Ангелите формират определени образи и занапред чрез Съзнателната душа тези образи ще изграждат нашия цялостен облик. Ако няхмахме Съзнателната душа, нямаше да има нужда да се грижим за нищо, тогава биха се появили други Духове, други Йерархии, които да осъществят това, което върши Ангелът. Но тъй като ние трябва да развием Съзнателната душа, не се появяват и никакви други Духове, за да осъществяват това, което тъче Ангелът.

Естествено Ангелите са имали своите занимания и през Египетската епоха. Обаче в скоро време се появяват и други Духове, така че постепенно атавистично-ясновиждащото съзнание на човека беше помрачено. Следователно, тъй като хората виждаха всичко това в своето атавистично ясновидство, те изтъкаха едно було, едно тъмно було, което скриваше от тях действията на Ангелите. Обаче сега човекът трябва да повдигне това було. Ето защо той не бива да проспива това, което ще бъде внесено в неговия съзнателен живот през епохата, която ще приключи още преди края на 3. хилядолетие. Нека от антропософски ориентираната Духовна наука да извличаме не само различни учения, нека да извличаме от нея също и решения! И точно те ще ни дават силата, за да бъдем наистина будни хора.

Защото ние можем да си изградим навика да бъдем будни. Ние можем да обгръщаме с внимание едни или други неща. Можем да започнем, примерно, с онази будност, която ни позволява да видим как всъщност не минава нито един ден, през който в нашия живот да не е станало някакво

чудо. Ние можем също и напълно да обърнем последното изречение и да кажем: Ако през който и да е ден ние не открием някакво чудо в нашия живот, това само означава, че сме го изгубили от погледа си.

– Опитайте се някоя вечер да проследите досегашния си живот и Вие ще откриете там някакво малко или голямо събитие, за което ще трябва да признаете: Да, колко забележително е, че това се е случило в моя живот! – Вие ще стигнете до това признание, само ако размишлявате достатъчно задълбочено, само ако обгръщате житейските събития с достатъчно ясен душевен поглед. Обаче в обикновения живот това просто не се прави, защото в обикновения живот никой не задава въпроса: Какво, примерно, е възпрепятствано чрез това или онова събитие?

В повечето случаи ние не се тревожим относно нещата, които са били възпрепятствани и които – ако биха се случили – коренно биха променили нашия живот. Зад тези неща, които по някакъв начин са били отстранени от живота ни, се крие извънредно много от това, което ни възпитава в будност. Колко много неща биха могли да ми се случат днес? – Ако аз си задавам този въпрос всяка вечер и после разглеждам отделните събития, които биха имали едни или други последици, тогава към тези въпроси се прибавят и такива размишления върху живота, които внасят в моята самодисциплина истинска будност. И това е нещо, което може да постави едно ново начало и което вече само по себе си ни води все по-нататък и по-нататък, като накрая стигаме дотам не просто да отбележим какво означава в нашия живот, примерно, че сме поискали да излезем от къщи в десет и половина часа преди обяд и че в последния момент е дошъл някакъв човек, който ни е задържал и ние сме се ядосали, че той ни е задържал; без да се питаме, какво би могло да се случи, ако ние действително бяхме излезли в точното време, което сме запланували. Точно този въпрос ние не задаваме: Какво се е променило в този случай?

Върху всички тези неща аз вече съм говорил тук. От наблюдението на негативното в нашия живот, което обаче свидетелствува за мъдрото насочване на нашия живот, до наблюдението на тъчация и действащ Ангел в нашето астрално тяло има един пряк път, един много пряк и сигурен път, по който ние можем да вървим напред.

БЕЛЕЖКИ

1. В глава 4 “Тялото, Душата и Духът” на “Теософия” (Събр. Съч. №9) Р. Щайнер подробно описва цялостния човек като съставен от:

1. Физическо тяло.
2. Етерно тяло, или Жизнено тяло.
3. Астрално, или Сетивно тяло.
4. Сетивна Душа.
5. Съзнателна Душа.
6. Дух-Себе (преобразеното от Аза астрално тяло).
7. Дух-Живот (преобразеното от Аза етерно тяло).
8. Човек-Дух (преобразеното от Аза физическо тяло).

2. Още с първите си опити да разшири познанието ни за човешкото същество антропософията обръща внимание, че всъщност човекът се състои от четири съставни части:

Физическо тяло – неживо, веществено, “минерално”

Етерно тяло – или “жизнено тяло”, “растително”

Астрално тяло – лежи в основата на сетивната организация и чувствата, “животинско”

Азова организация – лежи в основата на индивидуалните, духовни “човешки” качества. Взаимодействието между тези съставни части в човешкия организъм намира израз именно в неговото функционално морфологично троично устройство, включващо:

1. Нервно-сетивната система – носител на мисленето.
2. Ритмична система – носител на чувствата.
3. Системата “веществообмен-крайници” –

носител на волята.

3. В своята “Тайна Наука” (Събр. Съч. № 13) Рудолф Щайнер обозначава висшите Йерархии, към които принадлежат Ангелите, по следния начин: (вдясно са имената им според езотеричното християнство)

1. Серафими – Духове на Любовта
2. Херувими – Духове на Хармонията
3. Престоли – Духове на Волята
4. Господства (Кириотетес) – Духове на Мъдростта
5. Сили (Динамис) – Духове на Движението
6. Власти (Ексузиаи, евр.: Елохими) – Духове на Формата.
7. Архаи – Духове на Личността.
8. Архангели – Духове на Огъня.
9. Ангели – Духове на Здрача, (Синове на Живота).

Рудолф Щайнер често говори за тези Същества, като ги групира в:

Първа Йерархия: Серафими, Херувими, Престоли.

Втора Йерархия: Господства, Сили, Власти.

Трета Йерархия: Архаи, Архангели, Ангели

Йерархията на Архангелите включва:

1. Орифиил с период на действие от:
200г. пр.Хр. до 150 сл. Хр.
2. Анаил 150 до 500
3. Захариил 500 до 850
4. Рафаил 850 до 1190

5. Самаил 1190 до 1510

6. Гавраил 1510 до 1879

7. Михаил 1879 до 2300

4. Според антропософската Наука за Духа, сегашната планета “Земя” е минала през три планетарни състояния, на всяко от които се развива и съответната степен на човешкото съзнание.

1. Старият Сатурн (трансово съзнание)
2. Старото Слънце (спящо съзнание)
3. Старата Луна (сънищно или образно съзнание)
4. Земя (будно или предметно съзнание)
5. Бъдещ Юпитер (имагинативно съзнание)
6. Бъдеща Венера (инспиративно съзнание)
7. Бъдещ Вулкан (интуитивно съзнание)

Планетарното състояние “Земя” включва седем епохи:

1. Полярна епоха
2. Хиперборейска епоха
3. Лемурийска епоха
4. Атлантска епоха
5. Следатлантска епоха
6. Шеста епоха – предстояща
7. Седма епоха – предстояща

На свой ред Следатлантската епоха се състои от седем културни епохи:

1. Първа следатлантска културна епоха

(Древноиндийска) 7227-5067 пр. Хр.

2. Втора следатлантска културна епоха (Древноперсийска)

5067-2907 пр. Хр.

3. Трета следатлантска културна епоха (Египетско-халдейска)

2907-747 пр. Хр.

4. Четвърта следатлантска културна епоха (Гръцко-римска)

747 пр.Хр.-1413 сл. Хр.

5. Пета следатлантска културна епоха (Съвременна) 1413-3573

6. Шеста следатлантска културна епоха 3573-5733

7. Седма следатлантска културна епоха 5733-7893

5.Рудолф Щайнер, „Въведение в Тайната наука”, Събр. Съч. No13.

6.Немислимо е, ако човек започне своите сериозни занимания с антропософия, да не си зададе въпроса: Какво представлява ясновидството? Под това понятие Рудолф Щайнер разбира способностите да се възприема духовния свят под формата на образи. През древните културни епохи, още преди понятийното мислене и опиращото се на него днешно съзнание, сумрачното или смътно ясновидство е представлявало природно качество, присъщо на всички хора. Дори и днес в изолирани случаи може да се наблюдава в примитивни племена и народи, а в отделни случаи – като атавизъм и сред отделни представители на европейския свят.

Това естествено или природно ясновидство се осъществява в областта на имагинативните възприятия и не трябва да се смесва със съответстващата им степен на Посвещение. Наред с имагинативното познание, съвременното Посвещение изисква да бъдат развити и следващите две степени на свръхсетивното познание: инспиративното и интуитивното познание.

В предхристиянските епохи често пъти ясновидството е съществувало отделно от Посвещението. С други думи, даден човек би могъл да е

ясновидец, но не и Посветен; от друга страна Посветеният, за да прониква в духовния свят, не винаги е бил длъжен да притежава ясновидство. Днес тази природна дарба, която съвсем закономерно е угаснала в хода на еволюцията, трябва да бъде отново извоювана чрез определени упражнения, протичащи при ясно и будно съзнание. Ясновидство и Посвещение отново се приближават едно към друго, но на качествено ново равнище от човешката еволюция.

От „биологична” гледна точка ясновидството е свързано със световно-историческата тенденция на човешкото етерно тяло да се „разширява”; то вече не се покрива с очертанията на физическото тяло. Ето защо все повече хора ще имат опитности „вън” от своето физическо тяло. Този прост факт е в основата на опасно и епидемично нарастващите „екстрасензорни” феномени, които днес биват обяснявани по съвсем произволен, високомерен и дилетантски начин. Тяхното истинско обяснение може да бъде обект единствено на свръхсетивното познание.

На старото смътно ясновидство Рудолф Щайнер противопоставя съвременни методи за окултно обучение, при което човек може да постигне т.н. „екзактно ясновидство” или „изследователско ясновидство”. То позволява на ученика да има възприятия в духовните светове при ясно и будно съзнание, а не в „транса”, характерен за старото Посвещение.

7.Първоначално Р. Щайнер различава четири степени на познание:

1. Материалното или предметно познание, което човек осъществява в нормалното си будно съзнание.
2. Имагинативното познание, свързано с възприемането на съзнателно пораждани вътрешни образи, които следва да бъдат различавани от сетивните измами (афектогенни илюзии, халюцианции, рецидиви на атавистичното ясновидство и др.)
3. Инспиративно познание. Щайнер говори за “духовно чуване”, за “духовни тонове” и за “разчитане на скрита писменост”.
4. Интуитивното познание: сливане с процесите и Съществата на духовния свят.

В основното си произведение “Въведение в

Тайната наука” Щайнер добавя:

5. Познание за връзките между Микрокосмоса и Макрокосмоса.

6. Единение с Макрокосмоса.

7. Цялостно изживяване на миналите опитности като основно настроение на душата.

8.Познанието за въплъщението (инкарнацията), превъплъщението (реинкарнацията) и съдбата (Кармата) на човека спада към най-съществената част на антропософския мироглед. Приемането на идеята за реинкарнацията и Кармата хвърля съвършено нова светлина върху основните проблеми на човешкото съществуване: смисълът на живота, щастието и нещастieto, семейството, професията, мотивите на нашите действия и т.н. Според Рудолф Щайнер занаят реинкарнацията и Кармата няма да са само лично убеждение на отделни хора, а “строго необходими представи”, без които истинският напредък на естествените науки ще бъде невъзможен.

“Животът на човека между раждането и смъртта зависи от три фактора. Те лежат отвъд границите на живота и смъртта. Тялото се подчинява на закона за наследствеността; душата се подчинява на съдбата, която човек изгражда сам. Тази съдба, изградена от самия човек, може да се назове със старото име, негова Карма. А Духът се подчинява на закона за прераждането... С помощта на чистата логика, всяко мислене, което разглежда явленията на живота и не се страхува от своите крайни изводи, може да стигне до идеята за прераждането и Кармата. Ако е вярно, че миналите съществувания се простират пред отвореното “духовно око” на ясновидеца под формата на изживявания, не по-малко вярно е, че истинността на тази идея е достъпна и за разума”, “Теософия” (Събр. Съч. № 9) Според свръхсетивните изследвания на Рудолф Щайнер, ритъмът на преражданията или реинкарнациите, наред с много други фактори, зависи и от някои чисто исторически закономерности. В рамките на приблизително 26000 години т.н. “пролетна точка” на равноденствието се придвижва по протежение на целия Зодиак, така че средно на 2160 години тя преминава през един зодиакален знак. През този период условията на Земята се променят радикално, така че човешкият Аз се инкарнира в съвършено нова среда, за да постигне съвършено нови опитности. И

GA_182 лекция Какво върши ангелът в нашето астрално тяло Сорутиг издателство Даскалов

понеже мъжът и жената възприемат и изживяват света по коренно различен начин, по правило една човешка индивидуалност се инкарнира през този 2160-годишен период два пъти – веднъж като мъж и веднъж като жена. Разбира се, интервалите между отделните прераждания се определят от еволюционното равнище на Аза, както и от силите, които човекът пренася в духовния свят след смъртта на своето физическо тяло. В дълбоко езотеричните си лекции върху Кармата, изнесени през 1924, Събр. Съч. № 235-№ 240) Рудолф Щайнер проследява с изумителна конкретност на описанието последователните “реинкарнационни вериги” на забележителни исторически личности като Аристотел, Сократ, Александър Велики, Тацит, Нерон, Плиний, Овидий, Рафаел, Бейкън, Волтер, Хамерлинг, Емерсон, Стринтберг, Новалис, Гюте, Маркс, Енгелс, Ницше и други.

В библиотеките на Антропософските Дружества се съхраняват и са на разположение не редактираните български преводи на поредицата Езотерични изследвания на кармическите връзки, която включва:

I том

Формиране на космическите сили,

12 лекции в Дорнах, 16.02 – 23.03.1924 (Събр. Съч. № 235)

II том Кармическите връзки в хода на общочовешкото развитие,

17 лекции в Дорнах, 06.04 – 26.06.1924 (Събр. Съч. № 236)

III том

Кармическите връзки на Антропософското

Движение, 11 лекции в Дорнах,

01.07. – 08.08. 1924 (Събр. Съч. № 237).

IV том

Съвременният духовен живот и Антропософското Движение, 10 лекции
05.09. – 28.09. 1924 (Събр. Съч. № 238).

V том

Езотерично изследване

на кармическо-космическите връзки,

16 лекции в Прага, Париж, Бреслау, 29.03.

– 15.06.1924 (Събр. Съч.№239).

VI том

Кармата на Антропософското Общество,

15 лекции в Арнхайм, Лондон, Берн, Цюрих, Щутгарт 25.01. – 27.08. 1924

(Събр. Съч. № 240).

9. Рудолф Щайнер, „Как се постигат познания за висшите светове”, Събр.
Съч. №10.

10. Според антропософската Духовна наука, от средата на Лемурийската епоха, в еволюцията на човека и Земята се намесват онези свръхсетивни сили, или Същества, които Библията представя под образа на Змията. Рудолф Щайнер ги нарича “луциферически Същества” или накратко Луцифер. През Атлантската епоха в еволюцията се намесват коренно различни свръхсетивни Същества, които Библията описва като Сатана. Рудолф Щайнер ги назовава “ариманически Същества” или Ариман – терминът идва от древноперсийското божество на мрака Ангра. Проблематиката на съвременния човек до голяма степен се корени в неразпознаването на тези сили (виж схемата). “Културата изисква ариманизиране, само че човекът трябва да постави ариманическите сили на тяхното място и да не им позволява да се намесват по един смушаваш, трагичен начин в неговото мислене, в неговите имажинации, инспирации и интуиции.” Изграждането на духовни възприемателни органи, съзнателното изживяване на Мистерията на Голгота и приемането на Христовия Импулс са основните помощни средства за хармонизирането, и

в крайна сметка за спасението на тези Същества, които имат не само отрицателен, но и положителен принос в еволюцията на човека.

Луцифер Ариман

Воля Чувства Мисли

уравновесяване

Симпатия Антипатия Страсти Заблуждения Фантазиране
Догматизъм Бягство от отговорност Борба за власт Революционно-
Консервативно-

войнствен миролюбив

Абсолютизира “правата” Абсолютизира

“задълженията” Анархизъм Държавен

монополизъм

Космополитизъм Национализъм

Поезия, Музика Живопис Архитектура, Пластика

Религиозни движения Финансова власт

“Отказ от инкарнация” “Живот в една единствена инкарнация

Изкуствено разширяване Висши

на съзнанието, наркомании технологии

Възпламенява Изсушава

Треска, фибрилни състояния Склероза